

Sažeci radova / Abstracts

ZNAJANJA I NAVIKE TRUDNICA VEZANO UZ KONZUMACIJU ALKOHOLA U TRUDNOĆI

**Katarina Hegol¹, Damir Matoković¹, Silvija Marić¹, Suzana Šarčević¹, Mirela Lovrenović¹,
Katica Fridrich¹, Ana Čorak²**

¹Opća županijska bolnica Požega, Osječka 107, Požega, Hrvatska

²Dom zdravlja Požeško – slavonske županije, Matije Gupca 10, Požega, Hrvatska
khegol.1701@gmail.com

Sažetak

Uvod: Prenatalna izloženost alkoholu vodeći je preventabilni uzrok prirođenih mana i razvojnih poteškoća, od kojih je najteži oblik oštećenja Fetalni alkoholni sindrom. Unatoč preporuci stručnjaka o potpunoj apstinenciji, konzumacija alkohola u trudnoći i dalje je široko rasprostranjena te postaje jedan od značajnijih javnozdravstvenih problema. Prema istraživanjima, žene imaju nejasnu sliku o tome zašto se alkohol treba izbjegavati tijekom trudnoće te do kakvih poteškoća može dovesti.

Cilj: Utvrditi znanja i navike trudnica vezano uz konzumaciju alkohola u trudnoći te ispitati postoji li razlika u znanju i navikama u odnosu na dob, razinu obrazovanja i socijalni status. Ispitati imaju li trudnice specifična znanja o učincima konzumacije alkohola tijekom trudnoće.

Metode: Istraživanje je provedeno unutar Službe zdravstvene zaštite žena Dom zdravlja Požeško- Slavonske županije te u ginekološkoj ambulanti poliklinike Intermed kao presječna studija u koju je bilo uključeno 115 ispitanica. Istraživanje je provedeno anonimno, kroz samostalno izrađeni anketni upitnik s 25 pitanja. Kategorijski podaci su predstavljeni apsolutnim i relativnim frekvencijama.

Rezultati: Alkohol tijekom trudnoće konzumira 18% trudnica, uglavnom 1-2 pića jednom mjesečno ili rjeđe, dok se 3 % trudnica opija. Nisu utvrđene značajne razlike u navikama konzumacije alkohola tijekom trudnoće u odnosu na dob, obrazovanje i socijalni status. Zbog trudnoće značajno više su promijenile navike ispitanice s 30 i više godina (Fisherov egzaktni test, $P = 0,04$). 39% ispitanica kao vodeći izvor informacija uz ovu temu navode suvremene medije, iako je u brojnim znanstvenim radovima naglašavana uloga zdravstvenih djelatnika. Za fetalni alkoholni sindrom čulo je 34 % ispitanica, značajno više ispitanice visoke stručne spreme te zaposlene (χ^2 test, $P = 0,001$) dok je za fetalne alkoholne efekte čulo 26,9 % ispitanica. Samo 27 % ispitanica prepoznalo je deformaciju lica i mikrocefaliju kako moguću posljedicu fetalne izloženosti alkoholu. Prema procjeni trudnica potrebno je sve preventivne i edukativne mjere više provoditi.

Zaključak: Žene konzumiraju alkohol za vrijeme trudnoće unatoč stavu da alkohol može izazvati zdravstvene poteškoće jer im nedostaje specifičnog znanja, stoga je nužno poboljšati metode edukacije i prevencije.

Ključne riječi: Alkohol, trudnoća, fetalni alkoholni sindrom, spektar fetalnih alkoholnih poremećaja, fetalni alkoholni efekti

**PREGNANT WOMEN'S KNOWLEDGE AND HABITS REGARDING ALCOHOL
CONSUMPTION DURING PREGNANCY**

**Katarina Hegol¹, Damir Matoković¹, Silvija Marić¹, Suzana Šarčević¹, Mirela Lovrenović¹,
Katica Fridrich¹, Ana Čorak²**

¹General county hospital Požega, Osječka 107, Požega, Croatia

²Health center of Požeško - slavonska County, Matije Gupca 10, Požega, Croatia
khegol.1701@gmail.com

Abstract

Introduction: Prenatal alcohol exposure is a leading preventable causes of birth defects and developmental problems, the most severe of which is Fetal Alcohol Syndrome.

Despite the expert's recommendation on full abstinence, alcohol consumption in pregnancy is still widespread and is becoming one of the major public health problems. According to research, women have an unclear picture of why alcohol should be avoided during pregnancy and what difficulties may arise.

Aim: The aim of this paper is to determine knowledge and habits of pregnant women regarding alcohol consumption in pregnancy and to examine if there are differences between women's habits and knowledge regarding alcohol use during pregnancy and their age, level of education and social status.

Methods: The study was conducted within Women's Health Protection Service of Požega-Slavonia County

(Health Center) and in Polyclinic Intermed gynecology clinic as a cross-sectional study involving 115 examinees. The research was conducted anonymously, through a self-made questionnaire which included 25 questions. Category data is represented by absolute and relative frequencies.

Results: 18% of pregnant women consume alcohol during pregnancy, mostly 1-2 drinks once a month or less, while 3% of pregnant women reported binge drinking. There are no significant differences in age, education and social status. Due to pregnancy, examinees aged 30 and over significantly changed the habits of alcohol consumption (Fisher's exact test, $P = 0.04$). 39% of examinees named contemporary media as the leading source of information on this topic although many papers highlighted the role of healthcare professionals. 34% of examinees have heard of fetal alcohol syndrome, highly qualified and employed women significantly more (χ^2 test, $P = 0.001$) while 26.9% of examinees have heard of fetal alcohol effects. Only 27% of examinees have identified face deformation and microcephaly as a possible consequence of fetal alcohol exposure. According to pregnant women's estimate, all preventive and educational measures need to be implemented more.

Conclusion: Women consume alcohol during pregnancy despite the fact that alcohol can cause health problems due to their lack of specific knowledge, therefore it is necessary to improve education and prevention strategies.

Keywords: alcohol, pregnancy, fetal alcohol syndrome, fetal alcohol spectrum disorder, fetal alcohol effect

KRONIČNA TUGA RODITELJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU KORISNIKA USLUGA ZLATNI CEKIN POLIKLINIKE I CEKIN DJEČJEG VRTIĆA

Katarina Jerković Gavran¹

¹Zlatni cekin, poliklinika, Vinogorska 115, Slavonski Brod, Hrvatska
kjerkovicgavran@gmail.com

Sažetak

Uvod: Kronična tuga prisutnost je ponavljajućih intenzivnih osjećaja u životima roditelja ili staratelja djece s kroničnim zdravstvenim stanjima. Rođenjem djeteta s teškoćama u razvoju roditelji se suočavaju s posebnim zahtjevima i izazovima koje donosi nova životna situacija. Odnos sa širom obitelji, susjedima, prijateljima, stavovi okoline prema bolesti, komunikacija sa zdravstvenim osobljem i dostupnost informacija mogu biti izvor podrške, kako emocionalne, tako i instrumentalne. Dijagnoza koja ukazuje na djetetove teškoće u razvoju, kod roditelja izaziva osjećaj tuge. Taj osjećaj sličan je onom iskustvu kada roditelji tuguju za preminulom osobom. Dijete nije fizički izgubljeno, ali roditelji tuguju za svojim nadama koje su bile usmjerene na rođenje savršenog djeteta.

Cilj: Ispitati prisutnost i utjecaj kronične tuge na kvalitetu života roditelja kronično bolesne djece. Utvrditi njezino postojanje i uzročne okidače. Ispitati nejednakosti s obzirom na dijagnozu i duljinu trajanja situacije/gubitka s kojom se roditelji suočavaju te ispitati unutrašnje i vanjske mehanizme upravljanja osjećajima vezane uz pomoć zdravstvenih stručnjaka, obitelji i prijatelja.

Metode: Roditelji djece s teškoćama u razvoju, korisnici usluga Zlatni cekin poliklinike i Cekin dječjeg vrtića (115 roditelja).

Rezultati: Roditelji djece s teškoćama u razvoju, bez obzira na dijagnozu i vrijeme trajanja situacije/gubitka u kojoj se nalaze, imaju uspone i padove. Osjećaju i vjeruju da će situacija/ gubitak utjecati na njih do kraja života. Najveći broj ispitanika iskusio je promjene kao posljedicu situacije/gubitka (89,1%) te razmišljaju o razlici koju je napravila (84,7%). Najviše osjećaju zabrinutost (97,3%), a zatim tugu (96,5%) te dodatno navode strah i nemoć. U nošenju s osjećajima najviše im pomaže stav „ja to mogu“, a najmanje hobi, razgovor sa svećenikom ili rabinom. Zauzimanje spomenutog stava značajno manje pomaže roditeljima djece s dijagnozom autizma u odnosu na roditelje djece s neurorizičnim i intelektualnim teškoćama. Zdravstveni stručnjaci mogu pomoći kada dopuštaju postavljanje pitanja, pružaju dobru njegu i iskreno odgovaraju. Obitelj i prijatelji im pomažu kada imaju pozitivan stav, slušaju ih i ne sažalijevaju. Većina je ispitanika ženskog spola (86,1%), u braku i prosječnog imovinskog stanja.

Zaključak: Kronična tuga postojana je bez obzira na dijagnozu i duljinu situacije/gubitka te ima svoje karakteristike i uzročnike. Vanjski i unutarnji mehanizmi pomažu roditeljima da se nose s osjećajima.

Ključne riječi: dijete s teškoćama u razvoju, obitelj, kronična tuga